

+
 סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
 ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
 מועד הבחינה: קיץ תשס"ו, 2006
 מספר השאלון: 210,011107

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון א'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק א	–	הבנה והבעה	–	50 נקודות
פרק ב	–	אוצר המילים והמשמעים, שם המספר ואותיות השימוש	}	– 26 נקודות
פרק ג	–	תחביר ומערכת הצורות		
	–			<u>24 נקודות</u>
	–	סה"כ		100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
 רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

קרא את המאמר שלפניך, וענה על השאלות שאחריו.

גבול היכולת האנושית בספורט

(מעובד על פי מאמר מאת ר' לידור*, כמעט 2000, גיליון מס' 19, קיץ 1998)

- פסקה א
- שיא העולם בריצת 200 מטרים, שהושג באולימפיאדת אטלנטה (ארצות-הברית) בשנת 1996 ועמד על 19.32 שניות, הדהים לא רק את חובבי האתלטיקה הקלה, אלא אף את כל חובבי הספורט. מייקל ג'ונסון, האתלט שחום העור האמריקני, ניפץ את כל התחזיות המוקדמות לגבי ההישג הצפוי בריצת הגמר: הוא הצליח לקזז למעלה משלוש עשיריות השנייה מהשיא העולמי במקצוע זה (שיא שהיה שייך לג'ונסון עצמו והושג כחודש קודם לכן). מומחים לאתלטיקה קלה מנבאים ששיא זה יחזיק מעמד לפחות עד שנת 2015.
- פסקה ב
- האתלט מייקל ג'ונסון מייצג קבוצה איכותית של ספורטאים, שגורמת לנו לחזור ולהרהר בשאלה: מהו גבול היכולת האנושית של הספורטאי? כאשר נראה שהיכולת האנושית בספורט הגיעה לקצה גבולה – מגיע ספורטאי כמו ג'ונסון וממחיש בביצועיו שעוד יש מה לשפר ועוד יש למה לשאוף.
- פסקה ג
- קצב השיפור ביכולתו הגופנית של הספורטאי הואץ ביותר במהלך המאה האחרונה. חדירתם לתחום הספורט של מדעים שונים, כמו רפואה, פיזיולוגיה, פסיכולוגיה וסוציולוגיה – וכן ההתפתחות שחלה בטכנולוגיה, אפשרו למאמנים ולספורטאים לשפר את תהליך האימון, ולהתמקד בהיבטים התורמים לשיפור היכולת של הספורטאי.
- פסקה ד
- גורמים רבים מעורבים בתהליך השיפור של הישגי הספורטאי במהלך העשורים האחרונים. להלן רשימה חלקית של גורמים אלה:
- (1) האפשרות להתחרות נגד הספורטאים הטובים ביותר מכל רחבי העולם
  - (2) תזונה משופרת ומותאמת לסוג הפעילות הגופנית
  - (3) שיפור במשטחי התחרות והמשחק
  - (4) משטחי נחיתה רכים ומונעי פגיעות וזעזועים (כמו בקפיצה לגובה ובקפיצה במוט)
  - (5) עיצוב אווירודינמי של בגדי ספורט ושיפור בייצור הנעליים והתאמתן לדרישות הייחודיות של סוג הפעילות המבוצעת
  - (6) שיפור בצידוד (למשל במבנה האופניים)
  - (7) הגדלה של המשאבים המופנים מתקציב המדינה לתחום הספורט
  - (8) שיפור בשיטות ריפוי שמטרתן לקצר את תקופת ההתאוששות שלאחר פציעה
  - (9) כניסת משקיעים פרטיים ונותני חסות לספורט התחרותי

* ד"ר רוני לידור הוא ראש המעבדה להתנהגות מוטורית במכללה לחינוך גופני ולספורט ע"ש זינגמן במכון וינגייט ומרצה בפקולטה לחינוך באוניברסיטת חיפה.

- פסקה ה
 לרשימה זו אפשר להוסיף אף את השימוש בסמים אסורים במהלך הפעילות
 הספורטיבית, כמו הורמון הגדילה והסטרואידים למיניהם. שימוש זה, על אף הסיכון
 הגבוה הכרוך בו, נפוץ כיום במגוון רחב של ענפי ספורט כמו אתלטיקה קלה ורכיבה
 על אופניים. נראה שהוא מאפשר לספורטאי לחזק את יכולתו הגופנית לקראת המאמץ
 הגופני המתיש שעליו להשקיע בעת התחרות או המשחק.
- פסקה ו
 אולם הגורמים הללו אינם משפיעים במידה שווה על ההישגים בענפי הספורט
 השונים. לדוגמה, בביצועים מוטוריים קצרים, כמו בריצת 100 מטר, ההשפעה של חלק
 מהגורמים היא מזערית בגלל אופיו המהיר של הביצוע. לעומת זאת, בפעילות ספורטיבית
 ממושכת יותר ההשפעה של חלק מהגורמים עשויה להיות משמעותית יותר. ניתוח
 הישגים של אתלטים מְאֵמָת הנחה זאת. מן הניתוח עולה כי בריצה ארוכה וממושכת כמו
 ריצת 5000 מטר, הדורשת מאמץ ממושך, השיפור בהישגים חד יותר מאשר בריצה קצרה
 כמו 100 מטר, הדורשת מאמץ קצר. בריצה כזו השיפור מתון הרבה יותר.
- פסקה ז
 כאשר בוחנים את אחוזי השיפור בשיאי הספורטאים במהלך העשורים האחרונים
 עולה השאלה המתבקשת מאליה: האם הספורטאי של היום הגיע לקצה גבול יכולתו?
 במילים אחרות, האם אפשר לנפץ עוד ועוד שיאים ולהגיע להישגים ולאיכויות ביצוע
 טובים יותר בספורט התחרותי? ההבנה של תרומת מדע הפיזיולוגיה – ובעיקר
 הפיזיולוגיה של המאמץ – ושל מדע הפסיכולוגיה עשויה לסייע בחיזוי הישגים בספורט
 בעתיד הקרוב ובעתיד הרחוק.
- פסקה ח
 נתמקד בתחום הפסיכולוגיה, ובעיקר הפסיכולוגיה של הספורט והמאמץ הגופני.
 במהלך שלושת העשורים האחרונים סיפק תחום זה לספורטאי שיטות המלמדות אותו
 כיצד להתכונן מבחינה מנטלית* לאימון, למשחק ולתחרות. ספורטאים למדו לשפר את
 הקשב והריכוז במהלך התחרות או להירגע כאשר הם חשו עצבנות וחרדה, ולהציב
 לעצמם מטרות מאתגרות אך בנות-הישג.
- פסקה ט
 הדעה הרווחת כיום בין מומחי הספורט היא שלמצבו המנטלי של הספורטאי בזמן
 התחרות יש השפעה רבה על איכות הישגיו. מאמנים רבים בתחום הספורט התחרותי
 פיתחו גישות פסיכולוגיות שונות כדי להמריץ את הספורטאים להשיג עוד ועוד. וינסנט
 לומברדי, מאמן כדורגל אמריקני נודע, דחף את שחקניו לפסגות חדשות בכל עונה בעזרת
 אִמְרָתוֹ המפורסמת: "הניצחון הוא לא הדבר החשוב ביותר – הוא הדבר היחיד".
- פסקה י
 אמנם קשה יותר ויותר לשבור שיאי עולם ולשחזר יכולת איכותית בספורט התחרותי,
 אולם אפשר בהחלט להיות אופטימיים ולהניח שהפוטנציאל האנושי בתחום זה טרם
 מיצה את עצמו; הקביעה ש"הגענו לקצה גבול היכולת" – מוקדמת מדי. סביר להניח
 שכל עוד המאמן והספורטאי נחושים בדעתם לשפר את הישגיהם – קצה גבול היכולת
 האנושית ימשיך להיות אתגר בר-הישג.

* מנטלי – שכלי, נפשי

פרק א – הבנה והבעה (50 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1-8.

1. המאמר פותח בדוגמה. מה רוצה הכותב להוכיח באמצעותה?
העתק למחברתך את התשובה הנכונה.

א. שאותו שחקן יכול לשבור את השיא של עצמו.

ב. שספורטאים עדיין מצליחים לשבור שיאי עולם בספורט.

ג. ששיא העולם הדהים את חובבי האתלטיקה.

ד. שהשיא של מייקל ג'ונסון יחזיק מעמד לפחות עד שנת 2015.

(4 נקודות)

2. פסקה ד עוסקת בגורמים לשיפור היכולת האנושית בתחום הספורט.

א. אפשר למצוא ברשימה גורמים מתחום הבריאות, מתחום הטכנולוגיה ומן התחום הכלכלי.
העתק למחברתך את השמות של שלושת התחומים, והבא לכל תחום שני גורמים מרשימת הגורמים. (6 נקודות)

ב. בפסקה ה נזכר גורם נוסף. מדוע לדעתך הפריד אותו הכותב מרשימת הגורמים שבפסקה ד? (2 נקודות)

3. בשורה 37 כתוב: "הנחה זאת".

כתוב מהי ההנחה. (4 נקודות)

4. על פי פסקה ח, למי מהספורטאים הבאים יש יותר סיכוי לשפר את הישגיו?

העתק למחברתך את התשובה הנכונה.

א. לספורטאי הנעזר בציד משוכלל באימונים, במשחקים ובתחרויות.

ב. לספורטאי שהציב לעצמו מטרות מאתגרות, אף כי אין לו סיכוי להגשים אותן.

ג. לספורטאי שלמד לשפר גם את הקשב והריכוז שלו ומאמין ביכולתו לנצח.

ד. לספורטאי שמשקיע זמן רב ומאמצים רבים באימונים, במשחקים ובתחרויות.

(4 נקודות)

5. א. מהי השאלה המרכזית הנידונה במאמר? (2 נקודות)

ב. מהי דעתו של הכותב על שאלה זו? הבא מן המאמר הוכחות לדברך. (4 נקודות)

+

+

הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשס"ו, 011107, 210

- 5 -

- 6.** בתחתית העמוד הראשון ובתחתית העמוד השני של המאמר מופיעות כוכביות. מהו תפקיד המידע המופיע בכל אחת מהכוכביות, ומה חשיבותו? (4 נקודות)
- 7.** הברון פֶּרְדֵּה קוֹבְּרֶטְוֶן, שיזם את חידוש המשחקים האולימפיים בשנת 1894, אמר כי: "העיקר אינו הניצחון, כי אם ההשתתפות בתחרות".
וינסנט לומברדי בשורה 55 מצוטט באמרו: "הניצחון הוא לא הדבר החשוב ביותר – הוא הדבר היחיד".
- א.** משתי האמרות הללו עולים מסרים שונים: השווה ביניהם. (3 נקודות)
- ב.** האם לדעתך אחד מן המסרים הללו הולם את הגישה לספורט העולה מן המאמר?
נמק את תשובתך על פי המאמר. (5 נקודות)

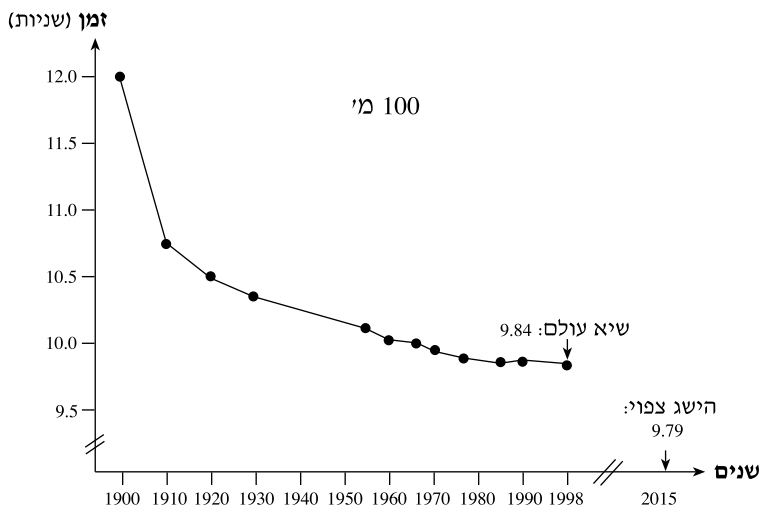
/המשך בעמוד 6/

+

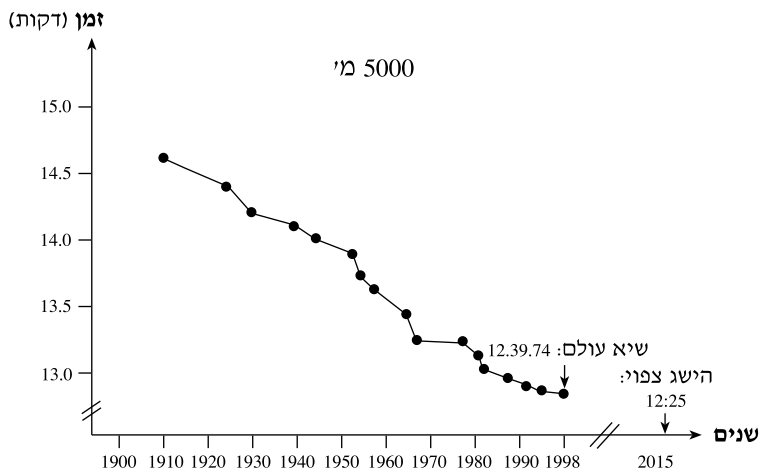
+

8. למאמר, כפי שפורסם בכתב העת **כמעט 2000**, נלוו שני איורים. עיין באיורים II-I שלפניך, וענה על הסעיפים א-ה שאחריהם.

איור I: עקומת השיפור של שיאי העולם בריצת 100 מ'

איור II: עקומת השיפור של שיאי העולם בריצת 5000 מ'

- א. לאיזו פסקה במאמר קשורים האיורים? (2 נקודות)
- ב. מדוע הנתון המובא בפסקה א במאמר אינו מוצג באיורים? (2 נקודות)
- ג. לפניך שני משפטים. איזה מהם מתאים לאיור I, ואיזה מהם מתאים לאיור II?
 — החל משנת 1950 ניכר שיפור חד בהישגי הספורטאים.
 — החל משנת 1950 ניכר שיפור מתון בהישגי הספורטאים.
- (4 נקודות)

ד. כיצד ייתכן שהגרף בכל אחד מהאיורים נורד, אף על פי שהכותרת של כל גרף מדברת על שיפור? (2 נקודות)

ה. על הציר האופקי בשני האיורים מצוינות השנים 1900-2015, אבל הגרף מסתיים בשנה 1998. מדוע? (2 נקודות)

/המשך בעמוד 7/

פרק ב – אוצר המילים והמשמעים, שם המספר ואותיות השימוש (26 נקודות)
בפרק זה ענה על כל השאלות 9-14.

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

9. המילה "גבול" שבכותרת המאמר "גבול היכולת האנושית בספורט" חוזרת פעמים אחדות במאמר (למשל בשורות 9, 10, 41).
לפניך הערך **גבול**, כפי שהוא מוצג במילון אבן-שושן (2003) ובמילון ההווה.
קרא את שני הערכים, וענה על הסעיפים א-ד שאחריהם.

מילון ההווה

גְּבוּל [נז'; גבולות] קו המבדיל בין דבר לדבר, כגון:
גבול המדינה, גבול הנורמליות; (בהרחבה) השטח שבתוך
הגבולות; מכאן: גבולי שעל הגבול; **בְּלִי גבול**
מרובה מאוד >גבל<

מילון אבן-שושן

גְּבוּל ז' [ראו א. גבל] 1. קו מְבַדֵּיל בֵּין מְקוֹם לְמְקוֹם – בֵּין שְׂדֵה לְשְׂדֵה, בֵּין עִיר לְעִיר, בֵּין אֶרֶץ לְאֶרֶץ וְכדוּמָה: "זאת תהיה לכם הארץ לגְּבולְתֶיהָ סְבִיב" (במדבר לו יב). "שְׂמִתִּי חוֹל גְּבוּל לַיָּם" (ירמיה ח כב). "עֲרוּגָה... הִיָּה לָהּ גְּבוּל גְּבוּהַ טַפַּח" (כלאים ג א). אֵילַת הַיָּא בְּגְבוּלָהּ הַדְּרוּמִי שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. סְכוּכֵי גְבוּלוֹת בֵּין מְדִינוֹת. [ובהשאלה:] "כִּי גְבוּל הַשָּׁקֶל עֲבַרְתָּ, כְּאֲשֶׁר מְחַסּוֹם עַל פִּיךָ לֹא שְׂמַרְתָּ" (הרומי, טו 278). 2. תְּחוּם, שְׂטַח הָאֶרֶץ שֶׁבְּחוּף הַגְּבוּלוֹת: "וְיָשְׁבוּ בָנִים לְגְבוּלָם" (ירמיה לא טז). "וְיִבְקְשׂוּ... בְּכֹל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל" (מלכים א א ג). "וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּגְבוּל נַחְלָתוֹ" (שופטים ב ט). 3. קֶץ, סוּף: "וַיָּגֵם לְאִשְׁיָהוּ הַצְּדִיק מְצָא גְבוּל חַיָּיו בְּמַלְחָמָה" (יוסיפון, כה). 4. זְמַן הַמְּשַׁמֵּשׂ מֵעֵבֶר בֵּין שְׁתֵּי תְּקוּפוֹת: "גְּבוּל יֵשׁ לָהּ – פְּחוּתָהּ מִבֵּית ג' שָׁנִים נֶעְקְרֶת, בֵּית ג' שָׁנִים אֵינָה נֶעְקְרֶת" (עבודה זרה כד). גֵּיל 12-13 הוּא הַגְּבוּל בֵּין הַיְלָדוֹת לְרֵאשִׁית הַבְּגָרוֹת. – [גְּבוּל־, גְּבוּלִים, גְּבוּלִי, גם גְּבוּלוֹת]

א. הבא ממילון אבן-שושן הגדרה אחת למילה "גבול", שהיא על דרך הנרדפות.

(2 נקודות)

ב. צורת הריבוי של המילה "גבול" הנהוגה כיום היא "גבולות".

מדוע נזכרות במילון אבן-שושן שתי צורות הריבוי: "גבולות" ו"גבולים"? (2 נקודות)

ג. במילון ההווה מובאים שני צירופים להדגמת השימוש במילה "גבול":

גבול המדינה, גבול הנורמליות.

לכל דוגמה ממילון ההווה הבא דוגמה מקבילה במשמעותה ממילון אבן-שושן,

והעתק אותה. (2 נקודות)

ד. לפניך שני משפטים, ובהם הביטוי "עבר את הגבול":

I החייל עבר את הגבול וחדר לשטח האויב.

II העיתונאי עבר את גבול הטעם הטוב במאמרו האחרון.

מבין המשפטים (1)-(3), בחר במשפט שהנאמר בו נכון, והעתק אותו למחברתך.

(2 נקודות)

(1) הביטוי "עבר את הגבול" במשפט I הוא מן השפה היום-יומית, ואילו במשפט II הוא מן השפה המליצית.

(2) משמעות הביטוי "עבר את הגבול" במשפט I היא מוחשית, ואילו במשפט II משמעותו מושאלת.

(3) משמעות הביטוי "עבר את הגבול" במשפט I מנוגדת למשמעותו במשפט II.

10. לפניך זוג מילים: נדיר - שכיח

מבין זוגות המילים שלהלן, העתק למחברתך את הזוגות שהיחס בין המילים בהם הוא כמו

היחס בין המילים נדיר - שכיח. (4 נקודות)

— אָסוּר - פְּסוּל

— חָרַד - חוֹשֵׁשׁ

— מְאַמֵּת - מַפְרִיךְ

— רְגוּעַ - נְשָׁלוּ

— מְזַעְרֵי - מְרַבֵּי

11. "כל עוד המאמן והספורטאי נחוישים בדעתם... " (שורה 59 במאמר).

מה פירוש הביטוי "נחויש בדעתו"?

העתק למחברתך את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

(1) מנחש את העתיד

(2) ספקן

(3) מביע את חששו

(4) החלטי

12. מהי המשמעות של הביטוי "אתגר בר־הישג" (שורה 60)?

העתק למחברתך את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- (1) בקשה בלתי אפשרית להשגה.
- (2) משימה שקל להתמודד עמה.
- (3) יעד שלא ניתן להגיע אליו.
- (4) מטרה לא קלה, אך ניתנת להשגה.

13. בשורה 25 כתוב: "הגדלה של המשאבים המופנים מתקציב המדינה לתחום הספורט".

באיזה מהמשפטים (1)-(4) שלפניך משמעות המילה **משאבים** זהה למשמעות שלה במובאה זו?

העתק למחברתך את התשובה הנכונה. (4 נקודות)

- (1) מפעלי התעשייה באזור ים המלח פגעו במשאבים שבו.
- (2) היכולת הטכנולוגית היא המשאב החשוב ביותר של מדינת ישראל.
- (3) בגלל מחסור במשאבים לא הוחלפו המחשבים בבית הספר.
- (4) ארגוני איכות הסביבה מתריעים על ניצול יתר של משאבי הטבע.

(5 נקודות)

שם המספר ואותיות השימוש

14. א. לפניך שלושה משפטים (1)-(3), ובכל אחד מהם שם מספר הכתוב פעמיים:

פעם אחת בהגייה תקינה ופעם אחת בהגייה משובשת.

בחר בצורה הנכונה של כל אחד משמות המספר, והעתק אותה למחברתך (כולל הניקוד).

(3 נקודות)

- (1) באיור מספר **שְׁתֵּים** / **שְׁנַיִם** מוצג גרף.
- (2) הגרף מתאר את השיפור בשיאי העולם בריצת **חֲמִשׁ אֶלֶף** / **חֲמִשֶּׁת אֶלְפִים** מטר.
- (3) על פי הגרף, בשנת **אֶלֶף תְּשַׁע מֵאוֹת תְּשַׁעִים וְשְׁמוֹנֶה** / **אֶלֶף תְּשַׁע מֵאוֹת תְּשַׁעִים וְשְׁמוֹנֶה** נשבר שיא עולם.

ב. לפניך משפט ובו מספר מודגש. כתוב את המספר במילים.

הגיליון ה-19 של כתב העת שממנו לקוח המאמר עוסק בנושא "גבולות".

(2 נקודות)

פרק ג – תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

בפרק זה שמונה שאלות: ארבע מתחום התחביר (15-18) וארבע מתחום מערכת הצורות (19-22).
ענה על ארבע שאלות בלבד. תוכל לבחור אותן מתחום התחביר או מתחום מערכת הצורות או
משני התחומים, כרצונך (לכל שאלה – 6 נקודות).

תחביר

15. לפניך שלושה משפטים III-I:

- I. הישגי הספורטאים השתפרו הודות להתאמת התזונה לפעילות הספורטיבית.
  - II. תזונת הספורטאים הותאמה לפעילותם הספורטיבית, ולכן הישגיהם השתפרו.
  - III. הישגי הספורטאים השתפרו משום שהתזונה שלהם הותאמה לפעילותם הספורטיבית.
- א. קבע את הסוג התחבירי של כל משפט: פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).
  - ב. מהו הקשר הלוגי המשותף לשלושת המשפטים?
איזו מילה בכל משפט מציינת זאת?

16. א. לפניך שלושה משפטים III-I, ובכל אחד מהם מודגשת המילה **לספורטאי**.

- I. כיום מומחים מתאימים **לספורטאי** את התזונה לפי ענף הספורט שבו הוא עוסק.
  - II. סיוע פסיכולוגי **לספורטאי** משפר את הקשב שלו במהלך התחרות.
  - III. תחום הפסיכולוגיה סיפק **לספורטאי** במהלך שלושת העשורים האחרונים טכניקות, אסטרטגיות ושיטות אימון.
- (1) מהו המשפט שבו התפקיד התחבירי של המילה **לספורטאי** הוא משלים שם (לוואי)?
  - (2) מהו התפקיד התחבירי המשותף של המילה **לספורטאי** בשני המשפטים האחרים?
- ב. לפניך משפט שחלקיו נתחמו. העתק למחברתך את המשפט עם סימוני התחימה, וכתוב מעל כל חלק את התפקיד התחבירי שלו.
את התפקידים בחר רק מהרשימה שלפניך: נושא, נושא, משלים פועל, משלים שם (לוואי).

בריצת 200 מטרים באולימפיאדה של שנת 1996 | השיג | הספורטאי האמריקני <

מייקל ג'ונסון | שיא של 19.32 שניות. >

17. א. לפניך משפט על פי המאמר, ואחריו מוצעות שלוש דרכים לניתוח התחבירי של המשפט, אך רק אחת מהן נכונה.

במהלך המאה האחרונה הואץ קצב השיפור ביכולתו של הספורטאי.

נושא	נשוא	משלים שם
משלים שם (לואי)	קצב השיפור	במהלך המאה האחרונה
ביכולתו של הספורטאי.	הואץ	

(1)

נושא	נשוא	משלים פועל
משלים שם (לואי)	קצב השיפור	במהלך המאה האחרונה
ביכולתו של הספורטאי.	הואץ	

(2)

משלים פועל	נושא+נשוא	משלים פועל	משלים פועל
במהלך המאה האחרונה	הואץ	קצב השיפור	ביכולתו של הספורטאי.

(3)

העתק למחברתך את הדרך הנכונה לניתוח המשפט, מבין האפשרויות (1)-(3).

ב. לפניך גורם מספר 8 מן המאמר:

“שיפור בשיטות ריפוי שמטרתן לקצר את תקופת ההתאוששות שלאחר פציעה”
(שורה 26)

שחבר את גורם מספר 8 למשפט פועלי.

18. שלושת המשפטים III-I שלפניך נכתבו על סמך שני האיורים בפרק א (עמ' 6).

I. באיור I מתואר השיפור של שיאי העולם בריצת 100 מטר במשך 98 שנים.

II. השיפור בריצת 100 מטר נמדד בשניות, ולעומת זאת השיפור בריצת 5000 מטר נמדד בדקות.

III. ב-1910 נקבע שיא עולם של 14:7 דקות בריצת 5000 מטר, ואילו ב-1998 שופר השיא ל-12:39 דקות.

א. שניים משלושת המשפטים שלעיל הם בעלי סוג תחבירי זהה.

(1) מה הם משפטים אלה, ומהו הסוג התחבירי שלהם?

(2) מהו הסוג התחבירי של המשפט הנותר?

ב. בכל אחד משני המשפטים שלפניך בחר באפשרות הנכונה מבין שלוש האפשרויות הנתונות, והעתק אותה למחברתך.

— מתח, עצבנות וחרדה בזמן התחרות גורמות / גורמים / גורם לירידה בקשב ובריכוז של הספורטאי.

— החשדות שספורטאי זה נעזר בסמים בזמן התחרות מבוססות / מבוססים על מעקב אחר ספורטאים.

/המשך בעמוד 12/

מערכת הצורות
----

19. לפניך טבלה, ובה מילים הלקוחות מהמאמר.

המילה	השורש	מילים נוספות
(1) מְגִיעִים (על פי שורה 10)		נְגִיעָה, יְגִיעִים, מְגַע
(2) מְאֲמִת (שורה 37)		מְתַאֲמֵת, אֲמוּת, הַתְאָמָה
(3) מְתוֹן (שורה 39)		מְתוֹן, מְתוֹנָה, הַתְמָתוֹן

העתק למחברתך את שלוש המילים (1)-(3) מהעמודה הראשונה (מימין).

א. כתוב את השורש של כל מילה.

ב. מהעמודה "מילים נוספות" העתק רק את המילה שאינה מאותו השורש של המילה

מהעמודה הראשונה.

20. לפניך טבלה.

הפועל	מילים נוספות
(1) מְתַבַּקְשֵׁת	מְבַקְשִׁים, יְתַבַּקְשׁוּ, לְבַקֵּשׁ
(2) מְצַג	הַצָּגוּ, מְצַגִּי, הַצָּג
(3) קִזְזוּנוּ	מְקִזְזִים, מְתַקְזֵז, לְקִזֵּז
(4) נְבַחֲנָת	לְהַבְחִין, בּוֹחֲנָת, מְבַחֲנִינָה
(5) נָחַת	מְנַחֲתִים, יְנַחֲתוּ, יְנַחַת
(6) נָפַץ	מְנַפֵּץ, מְנַפֵּץ, הַתְנַפֵּץ

העתק למחברתך את ששת הפעלים (1)-(6) מהעמודה הראשונה (מימין), ומהעמודה

"מילים נוספות" העתק רק את המילה שהיא מאותו בניין של הפועל מהעמודה הראשונה.

21. א. מה משותף לשלוש המילים שלפניך מבחינת השורש והבניין?

לְהִרְהֹר / (שורה 9) / מְאַתְגְּרוֹת / (שורה 50) / לְשַׁחֵזַר / (שורה 56)

ב. לפניך צורות בינוני:

(1) חוֹבְבֵי האתלטיקה (שורה 2)

(2) תחזיות מְקַדְמוֹת (שורה 4)

(3) שגוֹרְמֹת לנו לחזור ולהרהר (שורות 8-9)

(4) גוֹרְמִים רבים (שורה 16)

(5) מאמץ מְמַשֵּׁד (שורה 38)

(6) תפקיד מְגַדֵּר

כתוב מהו חלק הדיבר של כל אחת מצורות הבינוני בהקשר הנתון (שם עצם, שם תואר, פועל בהווה).

22. א. לפניך ארבעה זוגות של שמות פעולה. באיזה זוג השמות אינם שייכים לאותו בניין?

העתק למחברתך את זוג השמות הזה.

(1) הַשֵּׁג , הַשְּׂגָה

(2) הַחֲזָר , הַחֲזָרָה

(3) רְשִׁימָה , רְשׁוּם

(4) בְּקוּש , בְּקוּשָׁה

ב. לפניך רשימה של שישה שמות:

סְפוֹרְטָאי , מְאַמֵּן , מְשַׁטַּח , אֶפְשָׁרוֹת , מְהוּת , יְכָלֶת

מיין את השמות שברשימה לשתי קבוצות, על פי דרך התצורה, וציין מהי דרך התצורה של כל קבוצה.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט